

Reino Läärä

Perinteen kerääminen

Viimeisten vuosien aikana on havaittu veteraaniperinteen keräämisen tärkeys ja tarpeellisuus. Henkilöt, jotka vielä ovat omakohtaisesti kokeneet sotavuodet ja taistelut itsenäisyytemme säilyttämiseksi, vähenevät keskuudestamme.

Puhuttaessa veteraaniperinteestä tarkoitetaan sillä viimeksi käytyjen sotiemme ajanjakson, taistelujen ja elämänmuodon muistiinsaamista noina vuosina eläneiden kertomana, tekoina ja muistoina. Perinteeseen kuuluu kaikki sotien aikana tuotettu materiaali kuten kirjeet, valokuvat, esineet, kartat, henkilökohtaiset muistelmät. Kyseessä on erittäin tärkeä kansallinen ja veteraanien henkilökohtainen muistiaines, jonka säilyttäminen jälkipolville on viimeistään nyt suoritettava.

1995- luvun taitteessa Suomen Veteraaniliitolta tuli yhdistyksiin kehotuskirje, jossa kannettiin huolta perinteen säilymisestä jälkipolville. Yhdistyksiä kehoitettiin haastatteluun ja muillakin tavoin saamaan talteen kaikki se kokemus, mikä vielä oli talteen saatavissa. Erityisesti toivottiin henkilöhaastatteluja, jotta mahdollisimman monen veteraanin kokemukset kirjattaisiin muistiin tutkijoita ja tulevia polvia varten.

Samassa yhteydessä, kun Salon Seudun Sotaveteraanit puuhasivat tukijaoston perustamista, kanto silloinen puheenjohtaja **Kauko Sainio** huolta myös perinteen säilymisestä. Hän pyysi allekirjoittanutta ryhtymään kyseiseen toimeen, haastattelemaan yhdistyksemme veteraanijäseniä. Näin sai alkunsa melko laaja haastattelutoiminta.

Haastatteluun pyrittiin aluksi saamaan muistitiedot talteen vanhimmilta veteraaneilta, talvisodan sankareilta. Mutta samalla yritettiin saada haastatteluihin myös koko kentän ääni. Haastateltiin eri aselajeissa taistelleita, sodassa mukana olleita naisia, lottia, kotirintamaväkeä, rivisotilaita kuin myös upseereita ja johtotehtävissä olleita.

Haastateltavasta tehtiin ikään kuin pieni elämäkerta. Käytiin läpi lyhyesti henkilön elämäntilanne ennen sotatoimia, sotatapahtumat, paluu ja sopeutuminen yhteiskuntaan sodan jälkeen. Myös valokuvat ja mahdollinen muu materiaali otettiin kiitollisuudella vastaan ja säilytettäväksi.

Innostaakseen veteraaneja henkilökohtaisesti tallettamaan oman perinnetietonsa, Veteraaniliitto markkinoi erillistä Veteraanin perinneansiota, jonne voi helposti kerätä veteraanin oman muistitiedon, mitalit, valokuvat, sotilaspassin, henkilökohtaiset muistelmät, kirjeet. Perinneansio voitiin säilyttää vaikkapa kirjahyllyssä. Näin tieto säilyi hyvin omassa kodissa. Kaikki eivät halunneet antaa esimerkiksi omia arvokkaita sodanaikaisia muistoesineitä pois omilta perillisiltään, olkoonkin, että niitä säilytettäisiin vaikkapa museoissa.

Asiaa selvennettiin vielä julkaisemalla pieni kirjanen ”Perinneopas”, josta sai neuvoja ja tietoa veteraanin perinnetyöstä.

Uutta pontta perinteen säilyttämiseen Salon Seudun Sotaveteraanien yhdistyksessä tuli, kun vuonna 1997 veteraanien toimipisteeseen, Veteraanipajalle, saatiin määräaikaiseksi työntekijäksi **Juhani Starckman**. Hän järjesti veteraanien muistitiedon ja arkiston asianmukaiseen kuntoon. Hänen innostamana Salon Seudun Sotaveteraanit siirtyivät myös netti-aikaan, ensimmäisenä yhdistyksenä koko Suomessa. Tehtiin omat kotisivut, jonne toiminnan esittelyn lisäksi alettiin koota myös veteraanien muistelmia, valokuvia ja muuta mahdollista säilytettävää ja tiedotettavaa. Tämä toiminta kehittyi varsin nopeasti ja tehokkaasti. Pian Salon Seudun Sotaveteraanien kotisivut olivat malliesimerkki koko maamme veteraanisivustoille.

Tällä hetkellä haastattelutietoja on kaikkiaan n. 120 veteraanista ja muistelmia kotisivuillamme lähes tuhat. Internetin lisäksi haastattelutiedot säilytetään Veteraanien arkistossa ja Salon kaupungin kirjastossa.

Osa haastatteluista julkaistiin myös matrikkeliteoksessa ”Salon Seutu Suomea puolustamassa”, joka lähes 2000-sivuisena ilmestyi vuonna 2003. Suurhanke toteutettiin puheenjohtaja **Voitto Laineen** johdolla. Perinteen keräämistä on tarkoitus jatkaa niin pitkään kuin joukossamme on veteraaneja ja materiaalia on saatavissa.

Muistitiedon säilyttäminen olkoon kiitos ja kunnianosoitus veteraanisukupolvelle ja tieto- ja muistiaines tuleville polville isiemme taistelusta vapaan ja itsenäisen Suomen säilyttämisestä tuleville sukupolville.

